

اثر راپامایسین بر رگ زایی در پرده کوریوآلانتوئیک جوجه

سعیده ظفربالانژاد^{۱*}، دکتر کاظم پریور^۲، دکتر جواد بهار آرا^۳، دکتر هما محسنی کوچصفهانی^۴

- ۱- دانشجوی دکترا تخصصی بیولوژی تکوین جانوری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران
 ۲- استاد، دکترا تخصصی بیولوژی تکوین جانوری، گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران
 ۳- استادیار، دکترا تخصصی بیولوژی تکوین جانوری، گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی مشهد، مشهد، ایران
 ۴- استادیار، دکترا تخصصی بیولوژی تکوین جانوری، گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران

تاریخ دریافت ۸۷/۱۰/۲۲، تاریخ پذیرش ۸۸/۲/۲۳

چکیده

مقدمه: آنژیوژنز فرایندی پیچیده است که در وضعیت‌های فیزیولوژیک و پاتولوژیک نظیر پیشرفت و متاستاز تومور مشاهده می‌شود لذا هدف درمانی بسیاری از داروهای ضد تومور می‌باشد. راپامایسین از داروهای مهار کننده سیستم ایمنی است که در سال‌های اخیر در کنترل رشد تومورهای سرطانی کاربرد بالینی یافته است. در این پژوهش اثر راپامایسین بر آنژیوژنز در پرده کوریوآلانتوئیک جوجه بررسی شد.

روش کار: در طی یک مطالعه تجربی تعداد ۴۲ عدد تخم مرغ نطفه‌دار نژاد راس به طور تصادفی در ۳ گروه شاهد، شاهد آزمایشگاهی و تیمار تقسیم شدند. در روز دوم انکوباسیون روی تخم مرغ‌ها پنجره ایجاد گردید. روز هشتم پرده کوریوآلانتوئیک در گروه شاهد آزمایشگاهی با دایمیتل سولفوکساید و در گروه تیمار با محلول راپامایسین آغشته گردید. روز دوازدهم از تمام نمونه‌ها به کمک فوتواسترئومیکروسکوپ تحقیقاتی عکس تهیه شد و تعداد و طول انشعابات عروقی روی پرده کوریوآلانتوئیک اندازه‌گیری گردید. داده‌های کمی حاصل به کمک آزمون t تحلیل شد ($p < 0.05$).

نتایج: میانگین تعداد ($42 \pm 7/26$) و طول ($57/25 \pm 5/05$ سانتی متر) انشعابات عروقی در نمونه‌های شاهد با تعداد ($42/93 \pm 8/37$) و طول ($55/66 \pm 10/44$ سانتی متر) انشعابات عروقی در شاهد آزمایشگاهی هیچ‌گونه اختلاف معنی‌داری نشان نداد. مقایسه میانگین تعداد ($29/36 \pm 5/28$) و طول ($44/55 \pm 10/22$ سانتی متر) انشعابات در تیمار با شاهد، کاهش معنی‌دار نشان داد ($p < 0.05$).

نتیجه گیری: راپامایسین دارای اثر مهار بر آنژیوژنز پرده کوریوآلانتوئیک جوجه می‌باشد و تعداد و طول انشعابات عروقی را در اطراف محل تیمار کاهش می‌دهد.

واژگان کلیدی: آنژیوژنز، پرده کوریوآلانتوئیک، راپامایسین، تومور

*نویسنده مسئول: مشهد، خیابان راهنمایی دانشکده علوم پایه دانشگاه آزاد اسلامی مشهد، گروه زیست شناسی

Email: Mojgan-zafar@yahoo.com

مقدمه

تکوین سیستم عروقی مهره‌داران فراتر از منشعب شدن ساده رگ‌های خونی بوده و نیازمند یک کنترل دقیق است. پژوهش‌های اخیر نقش مهم برنامه‌های ژنتیکی، به ویژه ضرورت حضور برخی خانواده‌های مولکولی و رسپتور این مولکول‌ها را در سلول‌های آندوتلیالی رأس عروق در پدیده آنژیوژنز نشان می‌دهد (۱). آندوتلیوم یک نقش محوری در بسیاری فرایندهای فیزیولوژیک و پاتولوژیک ایفا می‌کند و بیان ژن‌های ویژه مختلف نظیر مولکول‌های ویژه آندوتلیالی و ژن‌های خانواده رونداپوت (Roundabout) در این سلول‌ها شناسایی شده است (۲، ۳). علاوه بر این بسیاری از میانجی‌های ماست سل‌ها نظیر فاکتور سلول بنیادی (Stem Cell Factor- SCF)، فاکتور رشد اپیتلیال (Epithelial Growth Factor-EGF)، فاکتور اساسی رشد فیروبلاستی (Basic Fibroblast Growth Factor- BFGF) و فاکتور رشد مشتق از پلاکت‌ها (Platelet Derivative Growth Factor- PDGF) به علاوه خانواده ژنی $TGF\beta$ (Transforming Growth Factor β) آنژیوژنیک بوده و فعالیت سلول‌های آندوتلیال را تنظیم می‌کنند (۴، ۵). یکی از مهم‌ترین فاکتورهای آنژیوژنیک فاکتور رشد عروقی آندوتلیالی (Vasculo-Endothelial Growth Factor- VEGF) است، این فاکتور به کمک دو رسپتور ویژه که فقط در سلول‌های آندوتلیالی بیان می‌شوند، هم مهاجرت سلول‌های آندوتلیالی و هم تکثیر و نفوذپذیری آن‌ها را تنظیم می‌کنند و علاوه بر این یک فاکتور ضد مرگ برنامه‌ریزی سلول در سلول‌های آندوتلیالی است. VEGF هم‌چنین فاکتور تمایز سلولی می‌باشد (۶). علاوه بر VEGF، گزارش‌های اخیر بر اساس روش هدف‌گیری ژنی در موش نشان دهنده روابط متقابل سلول‌های آندوتلیال و ماتریکس بین سلولی است که در گسترش روش‌های کلینیکی مرتبط با تأثیر داروهای ضد رگ زایی در کنترل تومورهای انسانی مورد توجه می‌باشد (۷). راپامایسین از

داروهایی است که امروزه کاربرد نسبتاً وسیعی در درمان انواع سرطان دارد. این دارو ۳۵ سال پیش از یک باکتری ساکن خاک به دست آمد و به عنوان یک ترکیب ضد قارچ به کار گرفته شد. سپس در دهه ۱۹۹۰ مشخص شد که راپامایسین دارای اثر مهارى بر سیستم ایمنی است و از آن پس در پیوند کلیه مورد استفاده قرار گرفت (۸). راپامایسین در مسیر سیگنالینگ فسفاتیدیل اینوزیتول ۳ کیناز به عنوان یک عامل مؤثر فرودست فعالیت می‌کند که در رشد و بقا تکثیر سلولی دخالت دارد (۹). راپامایسین در گروه داروهای مهارکننده هدف راپامایسین در پستانداران (mammalian Target of Rapamycin-mTOR) قرار دارد با توجه به این که mTOR ورودی چندین مسیر بالادست نظیر مسیر فاکتور رشد وابسته به انسولین و برخی میتوژن‌ها را همگرا می‌کند. بر هم خوردن نظم مسیر آن می‌تواند به عنوان یک فاکتور مؤثر در برخی بیماری‌ها و به ویژه انواع سرطان مطرح شود (۱۰، ۱۱). mTOR یک سرین/ تیروزین کیناز حفاظت شده است که ترکیبات مختلف درگیر در ترجمه بسیاری پروتئین‌ها را فسفریله می‌کند و در نتیجه موجب تنظیم کاهشی سنتز برخی پروتئین‌ها می‌گردد (۱۲). لذا این مسیر می‌تواند هدف جالب توجه بسیاری از روش‌های درمانی سرطانی قرار گیرد (۱۳). بیشتر تحقیقات پایه‌ای راپامایسین به عنوان آنتی‌تومور در مدل حیوانی موش با سرطان‌های متداول در کودکان نظیر استئوسارکوما، رابدومیوسارکوما و لوسمی لنفوبلاستیک انجام گرفته است (۱۴). آنالوگ‌های راپامایسین با ویژگی‌های دارویی پیشرفته به صورت بالینی هم در کنترل پیوند اعضا پس از عمل پیوند و هم در درمان تنگی مجدد شریان‌های کرونر پس از آنژیوپلاستی مورد استفاده قرار می‌گیرد (۱۵). پژوهش‌ها مشخص کرده‌اند که مهارکننده‌های mTOR در درمان بیماران با کارسینوما کلیوی پیشرفته اثرات قابل توجهی نشان می‌دهند (۱۶). با توجه به این که یکی از راه‌های جلوگیری از پیشرفت و متاستاز تومور کنترل پدیده آنژیوژنز یا تشکیل رگ‌های خونی جدید است، لذا در این پژوهش

اثر راپامایسین بر فرایند آنژیوژنز در پرده کوریوآلاتوئیک جوجه بررسی شده است.

روش کار

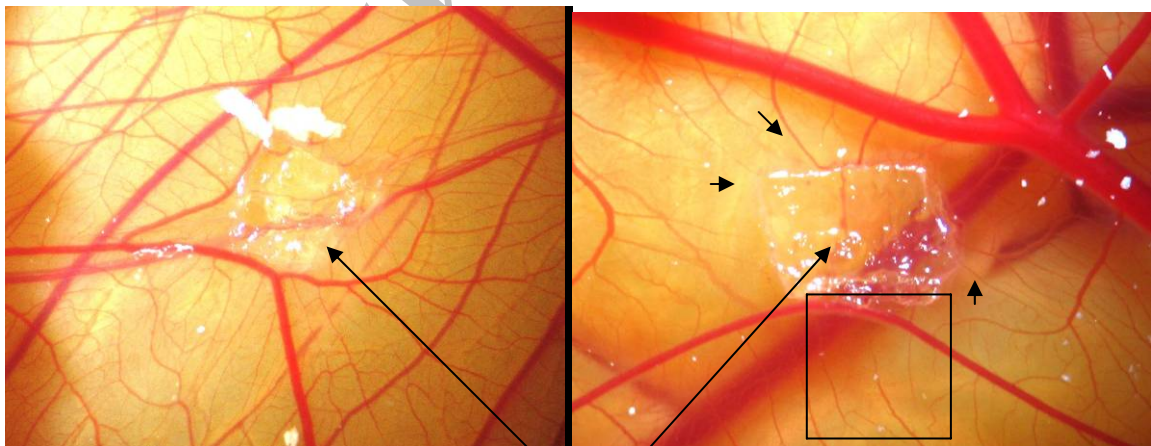
این پژوهش یک مطالعه تجربی آزمایشگاهی است که در آزمایشگاه تحقیقاتی زیست شناسی تکوینی جانوری گروه زیست شناسی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد در سال ۸۶-۸۷ انجام شد و از تخم مرغ‌های نطفه‌دار نژاد راس (Ross) به عنوان مدل آزمایشگاهی استفاده گردید. نمونه‌های مورد مطالعه از شرکت مرغداران طوس مشهد تهیه شدند. تعداد ۴۲ عدد تخم مرغ نطفه‌دار در ۳ گروه آزمایشی به صورت تصادفی توزیع شدند که شامل گروه شاهد که در شرایط طبیعی نگهداری شد، گروه شاهد آزمایشگاهی که با حلال دایمتیل سولفو کساید (Dimethyl Sulfoxide -DMSO) تیمار شد و گروه تجربی تیمار با راپامایسین می گردید. تخم مرغ‌های نطفه‌دار در دستگاه جوجه کشی در دمای ۳۸ درجه سانتی گراد و رطوبت نسبی ۶۵ درصد (دستگاه جوجه کشی تحقیقاتی ۳۰۰ خانه ساخت شرکت دامدشت، مشهد، ایران) قرار گرفتند (شکل ۱). در روز دوم انکوباسیون در شرایط کاملاً استریل ایجاد شده توسط هود لامینار (Telstar, Spain) AV-100 بخشی از پوسته تخم مرغ‌ها برداشته شده و توسط لامل و پارافین استریل (پارافین فارا، ایران) پنجره‌ای در یک طرف تخم مرغ‌ها ایجاد گردید. سپس تخم مرغ‌ها به انکوباتور برگردانده شدند و در روز هشتم انکوباسیون پنجره‌ها در شرایط استریل برداشته شده و روی پرده کوریوآلاتوئیک جوجه‌ها یک اسفنج ژلاتینی که شامل آلبومین سفیده تخم مرغ و محلول آگار در نرمال سالین به نسبت مساوی که به صورت تازه در شرایط استریل تهیه می شد بود به ابعاد ۴×۴×۱ میلی متر قرار داده شد. در نمونه‌های

تیمار با راپامایسین، به هر اسفنج مقدار ۵ میکرولیتر محلول راپامایسین اضافه شد (قرص های راپامیون ۱ میلی گرمی حل شده در DMSO مارک آلمان و مقدار راپامایسین با در نظر گرفتن دوز مؤثر دارو در انسان که ۲ میلی گرم برای ۶۰ کیلوگرم وزن است و وزن متوسط جنین‌های ۸ روزه که به طور متوسط ۲/۳ گرم است، محاسبه شده بود) و در نمونه‌های شاهد آزمایشگاهی، به اسفنج ژلاتینی مقدار ۵ میکرولیتر DMSO اضافه گردید. سپس محل پنجره مجدداً پوشانیده و تخم مرغ‌ها به انکوباتور برگردانده شدند. در روز دوازدهم انکوباسیون در تمام نمونه‌های شاهد، شاهد آزمایشگاهی و تیمار با راپامایسین از محدوده محل قرار گیری اسفنج ژلاتینی به کمک فوتو استرنو میکروسکوپ تحقیقاتی (Ziess, Germany) تصاویری با درشتنمایی ۴ × ۱۰ × ۰/۶۵ تهیه شد. تصاویر با برنامه فوتوشاپ در یک مونیتر ۱۵ اینچ (BenQ, Iran) مورد بررسی قرار گرفتند. متغیرهای مورد بررسی عبارت بودند از تعداد و طول انشعابات عروقی که در سطح مقطع یکسان (۴ مربع به ابعاد ۳ سانتی متر در ۴ طرف اسفنج ژلاتینی در روی تصویر مونیتر) برای تمام نمونه‌ها اندازه گیری شد. با توجه به این که پرده کوریوآلاتوئیک یک ساختار آناتومیکی قرص مانند و پهن یا ضخامت ۴۰۰ میکرومتر است، تمام عروق موجود در مربع‌های ذکر شده قابل شمارش بوده و در اندازه گیری‌ها منظور گردیدند (۱۷) (شکل ۲). به جهت جلوگیری از خطا در تمام مربع‌ها ۳ بار اندازه گیری تکرار شد. داده‌های کمی حاصل به کمک نرم افزار آماری SPSS و به روش آزمون t در سطح معنی $p < 0.05$ تجزیه و تحلیل شد و آزمون‌های تکمیلی به روش من-ویتنی و رسم جدول آنوا انجام گردید.

الف ب ج د ه

شکل ۱. انکوباتور جوجه کشی ساخت شرکت دامدشت- ایران. الف- محفظه تأمین بخار آب ب- رطوبت سنج ج- ترموستات د- تخم مرغ‌هایی را نشان می‌دهد که در یک طرف آنها پنجره ایجاد شده است، لذا از روی ریل‌های موجود در محفظه دستگاه کنار گذاشته شده‌اند تا چرخش آنها به صورت دستی انجام شود ه- کلید تنظیم دمای دستگاه

الف

شکل ۲. نمایش محل قرار گرفتن اسفنج و سطوح اندازه‌گیری. تصویر سمت راست نمونه تیمار شده با راپامایسین و نمونه سمت چپ نمونه شاهد است. فلش‌های سیاه کاهش محسوس تعداد انشعابات عروقی را در نمونه تیمار شده با راپامایسین نشان می‌دهد. مربع سیاه نشان دهنده یکی از سطوح اندازه‌گیری می‌باشد. الف- اسفنج ژلاتینی

نتایج

مقایسه میانگین تعداد ($42 \pm 7/26$) و طول ($5/05$) $57/25 \pm$ سانتی متر) انشعابات عروقی در نمونه شاهد با تعداد ($42/93 \pm 8/37$) و طول ($10/44 \pm 55/66$ سانتی متر) انشعابات در نمونه شاهد آزمایشگاهی هیچ گونه اختلاف معنی داری نشان نداد. در حالی که مقایسه میانگین تعداد ($5/28 \pm$) و طول ($29/36$) و طول ($44/55 \pm 10/22$) سانتی متر) انشعابات در نمونه های تیمار با راپامایسین با تعداد و طول انشعابات روقی در شاهد کاهش معنی دار نشان داد ($p < 0/05$).

بحث

علیرغم پیشرفت های زیاد کنونی در زمینه کنترل و درمان تومورهای بدخیم هنوز هم ارائه روش های درمان های و داروهای شیمیایی جدید مورد توجه پژوهش گران می باشد. در این جهت توجه به مسیرهای مولکولی درگیر در رشد تومورها و شناسایی راه های کنترل این مسیرها توجه بیشتری را به خود جلب کرده است. لذا داروهای با هدف مولکولی خاص ارائه گردیده است. یکی از این ترکیبات شیمیایی داروهای گروه راپامایسین هستند که در گروه مهار کننده های mTOR قرار می گیرند. تمام مهار کننده های mTOR به mTOR کیناز متصل می شوند و در نهایت دو اثر مهم دارند، اول این که mTOR یک میانجی فرودست در مسیر سیگنالینگ فسفاتیدیل ۳ کیناز/تیروزین کیناز است و این مسیر در تعداد زیادی از سرطان ها بیش از اندازه فعال می شود که این فعالیت زیاد می تواند موجب فعالیت بیش از حد mTOR کیناز شود و دومین اثر بزرگ و قابل توجه مهار mTOR آنتی آنتیویوزنز است که با کاهش سطوح VEGF صورت می گیرد (۶). مطالعات نشان داده است که تنظیم افزایشی VEGF توسط تیروزین کیناز از طریق محل های اتصال اسپلازوزوم ۱ (Sp1) واقع در بخش پروگزیمال راه انداز ژن میانجی گری می شود و اسپلازوزوم ۱ در پاسخ به تیروزین کیناز، القاء mRNA مربوط به VEGF را پیش می برد (۱۸). حضور مهار کننده های

mTOR این روند را بلوک می کند که این مسئله باعث کنترل رشد سلول می شود. داروهای مشابه با راپامایسین را داروهای با هدف درمانی مولکولی می نامند زیرا برای مهار مولکول های خاص طراحی شده اند و بر تمام سلول اثر ندارند که این مسئله موجب کاهش اثرات جانبی سمی شیمی درمانی می گردد (۶). علاوه بر این مطالعات نشان داده که راپامایسین تکثیر سلول های عضله صاف را با توقف در مرحله G1 از چرخه سلولی بلوک کرده و هم چنین علاوه بر فعالیت ضد تکثیر سلولی، فعالیت ضد مهاجرتی نیز دارد (۱۹). از آنجا که در پدیده رگ زایی هر دو فعالیت تکثیر و مهاجرت سلولی ضروری است، علت کاهش تشکیل رگ های جدید در پرده کوریوآلانتویک جوجه که در پژوهش حاضر مشاهده شد می تواند اثر احتمالی مهار راپامایسین بر این دو ویژگی سلولی باشد. هم چنین راپامایسین با غیرفعال کردن mTOR اتوفازی را القاء می کند که افزایش اتوفازی خود می تواند راهی برای درمان بیماری های حاصل از تجمع برخی پروتئین ها در سلول، از جمله تخریب بافت های عصبی در بیماری هانتینگتون یا توبرکولوز باشد که فعالیت اتوفازی توسط لیزوزوم ها منجر به حذف پروتئین های اضافی تجمع یافته در سلول می گردد (۲۰، ۲۱). امروزه استراتژی های درمانی که شبکه عروقی تشکیل شده در تومورهای در حال پیشرفت را هدف قرار می دهند، رو به توسعه هستند و هدف اصلی این استراتژی ها القاء قطع سریع فعالیت عروقی تومور با قطع جریان خون و در نتیجه مرگ سلول های تومور است، هم چنین اثر مهار راپامایسین بر mTOR در موش ها به طور انتخابی گسترش میکرووسکولاتور موضعی را در تومور کنترل می کند و یک قطع ویژه در الگوی عروقی اولیه در تومور نشان می دهد. لکه گذاری و سترن نشان داده است که راپامایسین با یک فیدبک منفی بیان فاکتور بافتی میانجی گری شده توسط VEGF را کنترل می کند. در این پژوهش ما اثر مهار راپامایسین را بر آنتیویوزنز در پرده کوریوآلانتویک جوجه مورد بررسی قرار دادیم و این اثر به

2. Huminiecki L, Bicknell R. In silico cloning of novel endothelial-specific genes. *Genome Res* 2000; 10(11): 1796-806.
3. Huminiecki L, Gorn M, Suchtings S, Poulosom R, Bicknell R. Magic roundabout is a new member of the roundabout receptor family that is endothelial specific and expressed at sites of active angiogenesis. *Genomics* 2002; 79(4): 547-52.
4. Hiromatsu Y, Toda Sh. Mast cells and angiogenesis. *Micros Res Tech* 2003; 60: 64-69.
5. Lioyd R, Vidal S, Horvath E, Kavacs K. Angiogenesis in normal and neoplastic pituitary tissues. *Micros Res Tech* 2003; 69:244-250.
6. Breier G, Unsicker K, Kriegstein K. Cell signaling and growth factors in development. Weinheim. WILEY- VCH verlag gmbH; 2006. 909-917.
7. Livanainen E, Kahan V, Heino J, Elenius K. Endothelial cell-matrix interactions. *Micros Res Tech* 2003; 60: 133-22.
8. Mc Gurl D. From Easter Island Soil to treating sarcoma – Rapamycin Derivative [monograph on the Internet]. Liddy Shriver Sarcoma Initiative. 2005. Available from: <http://www.sarcomahelp.org>
9. Qesada A, Munoz-Chapuli R, Medina M. Anti-angiogenic drugs: from bench to clinical trials. *Med Res Reviews*. 2006; 26 (4). 483-530.
10. Hay N, Sonenberg N. Upstream and downstream of mTOR. *Gen Dev* 2004; 18(6): 1926-45.
11. Beevers C, Li F, Liu L, Huang S. Curcumin inhibits the mammalian target of rapamycin-mediated signaling pathway in cancer cells. *Int J Cancer* 2006; 119(4): 757-64.
12. Brugarolas J, Lei K, Hurley R, Manning B, Reiling J, Hafen E, et al. Regulation of mTOR function in response to hypoxia by REDD1 and the TSC1/TSC2 tumor suppressor complex. *Genes & Development* 2004; 18: 2893-2904.
13. Groner B. Targeted interference with signal transduction events. In: Bulay A, Lane H. *Recent Result in Cancer Research*. Berlin Heidelberg: Springer; 2007.p: 99-124.
14. Jude ST, Mortos CH. Rapamycin study is first stage in development of new treatment

صورت کاهش معنی دار در تعداد و طول انشعابات عروقی در اطراف محل تیمار با راپامایسین نشان داده شد که با نتایج به دست آمده از مطالعه روی تومورهای تجربی در موش توسط گویا و همکاران در سال ۲۰۰۵ مطابقت دارد (۲۲). وی اثر مهارى راپامایسین را بر عروق تومورهای تجربی در مدل موش نشان داده و اعلام نمود که راپامایسین بر سایر بافت‌های طبیعی اطراف تومور بی تأثیر است و لذا تأثیر مهارى راپامایسین به طور انتخابی فقط بر بافت‌های تومورى اعمال می‌گردد ولی نتیجه به دست آمده در پژوهش حاضر مهار رگ زایی توسط راپامایسین را در بافت طبیعی نشان می‌دهد و می‌تواند نشان دهنده اثر موضعی آن در محل تیماردر مقایسه با نتیجه‌گیری گویا باشد.

نتیجه‌گیری

نتیجه این پژوهش نشان می‌دهد که راپامایسین دارای اثر مهارى بر آنژیوژنز در پرده کوریوآلاتونیک جوجه است و تشکیل رگ‌های خونی را به طور موضعی در محل تیمار را کاهش می‌دهد.

تشکر و قدردانی

از کلیه همکاران محترمی که در انجام این پژوهش همکاری نموده‌اند، به ویژه سرکار خانم دکتر آذرنوش جعفری مدیر محترم گروه زیست‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد، آقای محمد علی بهمنیار مدیر بازرگانی و آقای محمد مرادیان مسئول بخش فروش شرکت مرغداران طوس و کارشناسان آزمایشگاه تحقیقاتی تکوین جانوری خانم‌ها زهره میرآخوری و معصومه صبوری تشکر و قدر دانی می‌شود.

منابع

1. Suchting S, Bicknell R, Eichmann A. Neuronal clues to vascular guidance. *Exp Cell Res* 2006; 312(5):668-75.

medical studies trails. *Molecular Pharmacology*; news-medical. net 2007.

15. Inoki K, Ouyang H, Li y, Guan K. Signaling by target of rapamycin proteins in cell growth control. *Microbiology and Molecular Biology Reviews*. 2005; 69(1): 79-100.

16. Cho D, Signoretti S, Regan M, Mier J, Atkins B. The role of mammalian target of rapamycin inhibitors in the treatment of advanced renal cancer. *American Association for Cancer Research* 2007; 13(15): 758-63.

17. Ruggerio M, Bottaro D, Liguri G, Gulisano M, Peruzzi B, Pacini S. 0.2 T magnetic field inhibits angiogenesis in chick embryo chorioalantoic membrane. *Bioelectromag*. 2004; 25: 390-394.

18. Pore N, Shuang L, Shu H, Li B, Haas Kogan D, Stoke D, et al . Sp1 is involved in Akt-mediated induction of VEGF expression through an HIF-1-independent mechanism. *MBC* 2004; 15(11): 4841-4853 .

19. Ruygrok PN, Muller DW, Serruys PW. Rapamycin in cardiovascular medicine. *Int Med J* 2003; 33(3): 103-109 .

20. Floto RA, Sarkar S, Perlstein EO, Kampmann B, Schreiber SL, Rubinsztein DC. Small molecules enhancers of rapamycin-induced TOR inhibition promote autophagy, reduce toxicity in Huntington's disease models and enhance killing of mycobacteria by macrophages. *Autophagy* 2007; 3(6):620-2.

21. Ravicumar B , Berger Z, Vacher C, O'kane CJ, Rubinsztein DC .Rapamycin pre-treated protocols. *Hum Mol Genet* 2006; 15(7): 1209-16.

22. Guba M, Yezhelyev M, Eichhorn ME, Schmid G , Ischenko I , Papyan A, et al. Rapamycin induced tumor-specific thrombosis via tissue factor in the presence of VEGF. *Blood* 2005; 105(11):4463-9.

Archive of SID

The Effect of Rapamycin on Angiogenesis in Chick Chorioalantoic Membrane

Zafar Balanejad M^{1*}, Parivar K², Baharara J³, Mohseni Koochesfahani MH⁴

1- PhD student in Biology, Biology Department, Science & Research Branch of Tehran Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2- Professor, PhD in Biology, Biology Department, Science & Research Branch of Tehran Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3- Assistant professor, PhD in Biology, Biology Department, g94 Islamic Azad University of Mashhad, Mashhad, Iran.

4- Assistant Professor, Biology Department, Science & Research Branch of Tehran Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Received 11 Jan, 2009   Accepted 13 May, 2009

Abstract

Background: Angiogenesis is a complex process that occurs in many physiologic and pathologic conditions such as invasion and metastasis of tumors. Therefore, it is the target of many clinical treatments. Rapamycin is one of the immune system inhibitor drugs that recently has been used for controlling different types of cancer. In this study, the effect of Rapamycin on angiogenesis in chicks' chorioalantoic membrane was investigated.

Methods and Materials: In this experimental study, we used 42 Ross fertilized eggs that were divided into 3 random groups: control, sham-exposed (treated by Dimethyle sulfoxide-DMSO-) and treated with Rapamycin. In 2th day, a window was opened on eggs in the sterile condition. Later, in 8th day, a gelatin sponge appeared on chorioalantoic membrane and was soaked with 5 µl Rapamycin in treatment group and 5 µl DMSO in the sham-exposed group. In 12th day, CAMs were examined and photographed by Research Photostereomicroscope in all cases. The numbers and lengths of vessels around the sponges were measured and compared with each other by T-Test ($p < 0.05$).

Results: The mean of number (42 ± 7.26) and length (57.25 ± 5.05 cm) for vessels in the control group and mean of number (42.93 ± 8.37) and length (55.66 ± 10.44 cm) in sham-exposed group was not any significant differences. There was a significant decrease in mean number (29.36 ± 5.28) and length (44.55 ± 10.22) of vessels in Rapamycin with control group.

Conclusion: It seems Rapamycin has an inhibitory effect on angiogenesis in chicks' chorioalantoic membrane. It decreases the number and length of vessels around treated area.

Key words: Angiogenesis, Chorioalantoic Membrane, Rapamycin, Tumor.

*Corresponding author;

Email: Mojgan_zafar@yahoo.com

Address: Biology Dept. Faculty of science, Science & Research Branch of Islamic Azad University, Tehran, Iran